

Даниял кітабы — Бірінші нөмір

Ұлай мен Хиддекел

Jeff Pippenger

2023-11-21

«Қызметшілер мен халық Даниял мен Аян кітабындағы пайғамбарлықтар түсініксіз құпиялар деп жариялады. Бірақ Мәсіх Өзінің шәкірттерін олардың замандарында болуға тиісті оқиғалар туралы Даниял пайғамбардың сөздеріне бағыттап, былай деді: “Оқушы ұқсын”. Матай 24:15. Ал Аян кітабы түсінуге болмайтын құпия деген тұжырымның өзін осы кітаптың атауының өзі-ақ теріске шығарады: “Құдайдың Өзіне таяуда жүзеге асуға тиіс нәрселерді Өз құлдарына көрсету үшін Оған берген Иса Мәсіхтің аяны.... Осы пайғамбарлық сөздерін оқитын және тыңдайтын, әрі онда жазылғандарды орындайтын адам бақытты, өйткені уақыт жақын”. Аян 1:1–3.»

«Пайғамбар былай дейді: “Оқитын адам бақытты”, — оқымайтындар бар; бата соларға арналмаған. “Және еститіндер”, — сондай-ақ пайғамбарлықтарға қатысты ешнәрсе тыңдаудан бас тартатындар да бар; бата бұл топқа да арналмаған. “Және онда жазылғандарды орындайтындар”, — Аян кітабындағы ескертулер мен нұсқауларға құлақ асудан бас тартатындар көп. Бұлардың ешқайсысы да уәде етілген батаны өзінікі деп талап ете алмайды. Пайғамбарлық тақырыптарын келемеждейтіндердің, мұнда салтанатты түрде берілген рәміздерді мазақ ететіндердің, өмірлерін түзетуден және Адам Ұлының келуіне дайындалудан бас тартатындардың бәрі батасыз қалады.»

«Рухтың куәлігі тұрғысынан алғанда, адамдардың Аян кітабы — адам түсінігінің жетпес шегінен тыс жатқан құпия деп үйретуге қалай дәті барады? Ол — ашылған құпия, ашылған кітап. Аянды зерттеу ойды Даниялдың пайғамбарлықтарына бағыттайды, әрі екеуі де осы дүниенің тарихы аяқталар тұста болатын оқиғаларға қатысты Құдайдың адамдарға берген аса маңызды тәлімін ұсынады». Ұлы күрес, 340.

«Аянды зерттеу ойды Даниялдың пайғамбарлықтарына бағыттайды». Кейбір адамдар пайғамбарлықты тек Даниял кітабының өз ішінен ғана көреді. Бірақ Даниял ақиқаттың екі желісін ұсынады, әрі оның пайғамбарлықтарын білдіретін ақиқат — кітабының соңғы алты тарауы. Алғашқы алты тарау болса, тұтастай алғанда әлі де толық танылмаған, көрнекі түрде берілген пайғамбарлықты ұсынады. Даниялдың алғашқы алты тарауын қарастырмас бұрын, біз Даниялдың соңғы алты тарауында шын мәнінде небәрі екі ғана пайғамбарлық бейнеленгенін түсіндіреміз. Уайт әпке Шинардың екі ұлы өзеніне сілтеме жасау арқылы осы екі пайғамбарлықты көрсетеді. Ол ұсынған рәміздікті қабылдағанда, біз Даниялдың соңғы алты тарауында екі, әрі тек екі ғана пайғамбарлықты көруге мүмкіндік беретін кілтті табамыз.

«Даниялдың Құдайдан алған нұры әсіресе осы соңғы күндер үшін берілді. Оның Ұлай мен Хиддекелдің, Шинардың ұлы өзендерінің, жағасында көрген аяндары қазір орындалу үдерісінде, әрі алдын ала айтылған барлық оқиғалар жуық арада жүзеге

асады». Testimonies to Ministers, 112.

Сегізінші тараудағы аян Ұлай өзенінің бойында берілді.

Белшазар патшаның патшалық құруының үшінші жылында, әуелде маған көрінгеннен кейін, маған, яғни Даниярға, тағы бір аян көрінді. Мен аянда көрдім; көргенімде, Елам уәлаятындағы Шушан сарайында екенімді байқадым; мен аянда көрдім, және Ұлай өзенінің бойында тұр екенмін. Данияр 8:1, 2.

Біз Уағыздаушыларға арналған куәліктерден Уайт ханым «Ұлай мен Хиддекелге» сілтеме жасап, оларды «Шинардың ұлы өзендері» деп атаған абзацты алған кезде, біз сол абзацты Уайт ханымның жазбаларындағы Даниял мен Аян кітаптарын зерттеуге қатысты ең маңызды түсіндірмелердің бірінен бөліп қарастырған едік. Сол үзіндіде ол былай дейді: «Құдай Сөзін әлдеқайда жақынырақ зерттеу қажет; әсіресе Даниял мен Аянға біздің қызметіміздің тарихында бұрын-соңды болмағандай назар аударылуы тиіс».

Егер біз Даниял кітабының сегізінші тарауынан жаңа ғана келтірген алғашқы екі аятты мұқият зерттесек, олар жиі елеусіз қалдырылатын бір ақиқатқа ішкі екі куәлік береді. Даниял: Белшазардың “патшалығының үшінші жылында маған аян көрінді”,— дейді. Содан кейін ол: “алғашында маған көрінгеннен кейін”,— деп қосады. Бұл аятты екі түрлі жолмен түсінуге болады, әрі қай жолмен түсіндірілсе де, бірдей қорытынды шығады.

Жәбірейіл періште Даниялға пайғамбарлық нұрды жеткізген тұлға болды; ол барлық пайғамбарлармен де осылай істеген, өйткені ол көктегі нұр алып жүруші ретінде Шайтанның орнын басқан еді. Бұл дегеніміз, Жазбаларда кездесетін әрбір пайғамбарлық ереже Жәбірейілдің жетекшілігімен берілген. Даниял оны түсінді ме, жоқ па — сегізінші тараудың бірінші аятында ол маңызды бір пайғамбарлық байқауды атап қана қоймай, сол аяттың өзінде сол маңызды пайғамбарлық байқауға қатысты екі куәлікті де келтіреді. Даниял бірінші аятта жазып қалдырғаны — Ұлай өзенінің бойында алған аянынан бұрын да аян қабылдағаны. Ұлай өзенінің бойындағы аян Белшазардың үшінші жылында келді. Ал Ұлай өзенінің бойындағы аяннан бұрынғы аян Белшазардың бірінші жылында келді.

Бабыл патшасы Белшазардың бірінші жылы Даниял төсегінде жатқанда түс көріп, санасында аяндар көрді; содан кейін ол сол түсті жазып, істің мән-жайын баяндады. Даниял 7:1.

Сегізінші тараудың бірінші аятында Даниял Белшазардың бірінші жылында да аян көргенін көрсетіп отыр, өйткені ол: «маған әуелде көрінгеннен кейін» дейді. Ұлай өзені туралы аян Белшазардың бірінші жылындағы аяннан кейін көрінді ме, әлде екі қатарлас аянның алғашқысының кейін бе? Қай жауап та дұрыс. Ұлай өзені туралы аян жетінші тараудағы аянмен бірдей. Ғабриел «қайталап айтып, кеңейту» деген пайғамбарлық қағиданы, сонымен қатар екі куәліктің айғақтығы арқылы бір істің бекітілетіні жөніндегі ережені қатар қолданып отыр. Екі аян да Киелі кітап пайғамбарлығындағы патшалықтарды сөз етеді.

Жетінші тараудағы аян сол патшалықтарды жыртқыш аңдар ретінде бейнелейді, осылайша оларды олардың азаматтық билігінің аясында айқындап, көрсетеді. Сегізінші тараудағы аян

сол патшалықтарды Құдайдың киелі үй қызметінен алынған рәміздер арқылы бейнелейді, алайда киелі үй қызметінің әрбір рәмізі жалған ғибадатты көрсету үшін әдейі бұрмаланған. Даниелдің сегізінші тарауы жетінші тараудағы аяндағы сол патшалықтарды бейнелейді, бірақ оларды діни қырының аясында көрсетеді.

Даниял кітабының сегізінші тарауындағы Ұлай көрінісі жетінші тараудағы көріністі қайталап, оны кеңейте түседі. Жетінші тарау Киелі кітаптағы пайғамбарлықтардағы патшалықтардың азаматтық қырын айқындайды, ал сегізінші тарау Киелі кітаптағы пайғамбарлықтардағы патшалықтардың діни қырын айқындайды. Мұны таныған кезде, жетінші және сегізінші тараулардың бір көрініс екені түсінікті болады. Тоғызыншы тарауда Жәбірейіл сегізінші тараудағы көріністегі уақытқа қатысты құрамдас бөліктің түсіндірмесін беру үшін келеді. Сондықтан Ұлай көрінісі Даниял кітабының жетінші, сегізінші және тоғызыншы тарауларын білдіреді. Одан кейін оныншы тарауда Хиддекел өзені таныстырылады.

Парсы патшасы Кирдің үшінші жылы Белтешазар деп аталған Даниялға бір нәрсе ашылды; және ол нәрсе шын еді, бірақ белгіленген мерзім ұзақ еді; сонда ол нәрсені түсінді, әрі аянды ұқты. Сол күндері мен, Даниял, тұтас үш апта бойы қайғырдым. Тәтті нан жеген жоқпын, аузыма ет те, шарап та алған жоқпын, әрі тұтас үш апта толғанша мүлде майланған жоқпын. Ал бірінші айдың жиырма төртінші күні мен ұлы өзеннің, яғни Хиддекелдің, жағасында едім. Даниял 10:1–4.

Хиддекел өзені туралы көрініс солтүстік патшасының пайғамбарлық тарихын таныстырады. Ол Ескендір Зұлқарнайын патшалығының ыдырауынан басталып, одан кейінгі тарихтың толысуы мен қайтуын айқындайды; ақырында, Ескендір Зұлқарнайынның бұрынғы патшалығының ыдырауынан кейін қалған жалғыз екі қарсылас — тура мағынасындағы оңтүстік патшасы мен тура мағынасындағы солтүстік патшасы екені көрінеді. Соңында ол папалықтың тарихына келіп жетеді; сол кезде папалық рухани солтүстік патшасына айналады да, он бірінші тараудың соңында өз ақырына келеді, Михаил орнынан тұрады және адамзатқа берілген сынақ мерзімі жабылады. Қысқаша шолу мынадай: Ұлай өзені туралы көрініс — Құдайдың киелі үйі мен Оның жасағының ішкі көрінісі, ал Хиддекел өзені — сол бір тарих кезеңіндегі Құдай мен Оның халқына қарсы дұшпанның сыртқы көрінісі. Бұл Аян кітабындағы жеті қауым мен жеті мөрден көрінетін сол бір қағиданы қолданады.

«Көптеген қызметшілер Аян кітабын түсіндіруге ешбір күш салмайды. Олар оны зерттеуге пайдасыз кітап деп атайды. Онда бейнелер мен рәміздердің жазбасы бар болғандықтан, оны мөрленген кітап деп санайды. Бірақ оған берілген атаудың өзі — «Аян» — осы жорамалдың терістелуі болып табылады. Аян — мөрленген кітап, бірақ ол сонымен бірге ашылған кітап та. Онда жер тарихының соңғы күндерінде жүзеге асуға тиісті ғажайып оқиғалар жазылған. Бұл кітаптың ілімдері айқын, тылсым әрі түсініксіз емес. Онда Даниял кітабындағыдай сол бір пайғамбарлық желі қайта жалғасады. Кейбір пайғамбарлықтарды Құдай қайталап айтқан, осылайша оларға маңыз берілуге тиіс екенін көрсеткен. Жаратқан Ие аса маңызды емес нәрселерді қайталамайды». Manuscript Releases, 8-том, 413.

Даниел кітабында бейнеленген сол ішкі және сыртқы тарих Аян кітабында да қайта жалғасады. Осы екі көріністен туындайтын пайғамбарлық нұрдан бөлек, Уильям Миллер қабылдаған, ал кейіннен Future for America ұстанған Киелі кітапты түсіндіру әдіснамасының расталуы да бар. Дұрыс қарастырылғанда, Даниел кітабы да, сондай-ақ Аян кітабы да, Киелі кітаптың өзінің ішінде айқындайтын пайғамбарлықты түсіндіру қағидаттарын растауға арналған нағыз алтын кеніштері болып табылады.

Ұлайдың ішкі тақырып, ал Хиддекелдің сыртқы тақырып болуы сондай-ақ «ақыр заман уақытында» мөрі ашылуға тиісті болған екі пайғамбарлықты да бейнелейді. Ұлайдың мөрі «ақыр заман уақытында», 1798 жылы ашылды, ал Хиддекелдің мөрі «ақыр заман уақытында», 1989 жылы ашылды; сол кезде Даниял кітабының он бірінші тарауының қырқыншы аятында сипатталғандай, бұрынғы Кеңес Одағын бейнелейтін елдерді папалық пен Америка Құрама Штаттары swept away етті.

Осы фактілер мойындалғанда, онда екі аянның шын мәнінде бір аян екені де мойындалуы мүмкін; дәл сол сияқты жеті қауымның және жеті мөрдің пайғамбарлық тарихы бір ғана пайғамбарлық тарихты білдіреді. Сонда бұл екі аян Жаратқан Иенің өткендегі бірінші періштенің қозғалысында қолданған жолына, әрі Даниял кітабының он екінші тарауының тоғызыншы және оныншы аяттарында баяндалғандай, сынақ үдерісін жүзеге асыру үшін, Жаратқан Ие қазіргі және болашақтағы үшінші періштенің қозғалысында қолданатын жолына айналады.

Сонда ол: «Өз жолыңмен жүр, Даниял; өйткені бұл сөздер ақыр заманға дейін жабық әрі мөрленген. Көптеген адамдар тазартылып, ағартылып, сыналатын болады; ал зұлымдар зұлымдық істеуін жалғастырады; зұлымдардың ешқайсысы түсінбейді, ал даналар түсінеді»,— деді. Даниял 12:9, 10.

1989 жылы Хиддекелдің мөрінің ашылуының мысалы ретінде, шабыттың не айтқанын қарастырыңыз.

«Аян кітабында Киелі кітаптың барлық кітаптары тоғысып, өз аяқталуына жетеді. Мұнда Даниял кітабының толықтырмасы берілген. Бірі — пайғамбарлық; екіншісі — аян. Мөрленген кітап — Аян емес, қайта Даниял пайғамбарлығының соңғы күндерге қатысты бөлігі. Періште: “Ал сен, Даниял, осы сөздерді жасырын ұста да, кітапты ақырғы уақытқа дейін мөрлеп қой”,— деп бұйырды. Даниял 12:4». Acts of the Apostles, 585.

Ұлай да, Хиддекел де соңғы күндерге қатысты, бірақ Адвентизм тек 1798 жылды ғана Даниялдың кітабы ашылуға тиісті болған оның «ақырзаман уақыты» деп мойындауға әзір болды. Алайда пайғамбарлықтың «соңғы күндерге қатысты» бөлігі дәлірек айтқанда Даниял кітабының он бірінші тарауының соңғы алты аяты болып табылады, өйткені сол аяттар адамзатқа берілген сынақ мерзімі аяқталғанда Михаилдің орнынан тұруымен қорытындыланады.

Даниял кітабының жетінші, сегізінші және тоғызыншы тарауларында айқындалған сот туралы аян 1798 жылғы «ақыр заманға» дейін мөрленіп тұрды. Жарық (мөрі ашылған Ұлай

аянының нәтижесінде пайда болған) соттың жабылуын емес, тергеу сотының ашылуы туралы жариялауды білдірді. Ал Хиддекел аянымен бірге мөрі ашылған жарық тергеу сотының жабылуын айқындайды, әрі дәл сол Даниялдағы «соңғы күндерге қатысты пайғамбарлықтың бөлігін» қамтитын үзінді болып табылады.

1798 жылғы мөрдін ашылуы тергеу сотының басталуын жариялады. 1989 жылғы мөрдін ашылуы тергеу сотының жуықтап келе жатқан аяқталуын жариялады. Альфа мен Омеганың таңбасы Даниял кітабында оңай көрінеді, бірақ тек оның не екенін біліп, оны іздеуге дайын болсаң ғана.

Даниял кітабының он бірінші тарауының қырық бесінші аятында сынақ мерзімі аяқталғанда, Альфа мен Омеганың таңбасы жазылады. Даниял кітабының басы оның қай жерде аяқталатынын дәл көрсетеді. Ол тура мағынадағы Бабыл мен тура мағынадағы Израил арасындағы тура мағынадағы соғыспен басталады, әрі тура мағынадағы Бабыл жеңіске жетеді.

Яһуда патшасы Еһоякимнің патшалығының үшінші жылы Бабыл патшасы Набуходоносор Иерусалимге келіп, оны қоршауға алды. Жаратқан Ие Яһуда патшасы Еһоякимді, сондай-ақ Құдай үйінің ыдыстарының бір бөлігін оның қолына берді. Ол бұларды Шинар еліне, өз құдайының ғибадатханасына алып кетті де, ыдыстарды өз құдайының қазына үйіне енгізді. Даниял 1:1, 2.

Даниял кітабының он бірінші тарауының қырық бесінші аятында «солтүстіктің патшасы» ретінде бейнеленген рухани Бабыл мен «даңқты қасиетті тау» арқылы көрсетілген рухани Израил арасындағы рухани соғыс аяқталып, рухани Израил рухани Бабылды жеңеді.

Ол өз сарайының шатырларын теңіздердің арасына, даңқты киелі таудың үстіне тігеді; бірақ ол өз ақырына жетеді, әрі оған ешкім жәрдем етпейді. Сол кезде сенің халқың үшін тұрып тұрған ұлы әмірші Михаил көтеріледі; сонда ұлт пайда болғаннан бері сол уақытқа дейін ешқашан болмаған ауыртпалық заманы туады; және сол уақытта сенің халқыңнан кітапта жазылғаны табылған әрбір жан құтқарылады. Даниел 11:45; 12:1.

Даниял мен Аян кітаптары — бір кітап:

«Даниял мен Аян кітаптары — біртұтас. Бірі — пайғамбарлық, екіншісі — аян; бірі — мөрленген кітап, екіншісі — ашылған кітап. Жохан күркіреулер айтқан құпияларды естіді, бірақ оған оларды жазбау бұйырылды». The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 7-том, 971-бет.

Бір кітап болып табылатын осы екі кітап — Жәбірейіл періштенің пайғамбарлық тәлімінің жауһары. Мен мұны Жәбірейілдің Даниял мен Жоханға жеткізгені Әкеден қабылдаған Иса Мәсіхтен келгенін толық біле отырып жазып отырмын. Менің мақсатым — Жәбірейілді дәріптеу емес, қайта, егер көруге ықыласты болсақ, Альфа мен Омега осы екі кітаптың ішінде көрініс табуы тиіс Киелі кітаптағы пайғамбарлықты түсіндіру қағидаларын қалай белгілеп қойғанының екі кітаптағы айғақтар арқылы ашылатын терең аяндарын асқақтату.

Естеріңізге сала кетейін: осы тұстағы менің мақсатым мен ниетім Ұлай мен Хиддекел өзендеріне қатысты екі пайғамбарлықтың түсіндірмесін ұсыну емес. Менің мақсатым мен ниетім — Даниял кітабының алғашқы алты тарауындағы пайғамбарлықтарды қарастыру. Мен тек Даниял мен Аян кітаптарының, бәлкім, Құдай Сөзіндегі ең терең құрылған кітаптар екендігін негіздеп көрсетіп отырмын. Олар пайғамбарлық хабарды ұсынады, сонымен қатар Құдайдың мінез-құлқын айқындайды, сондай-ақ егер адам пайғамбарлықтарды білгісі келсе және сол пайғамбарлықтарды жария еткен Тұлғаны да танығысы келсе, қолданылуы қажет ережелердің өзін де айқындап береді.

Кітаптардың терең мәнін көрсететін тағы бір мысал — Даниялдың Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы «жеті уақытты» ұсынуы. «Жеті уақыт» туралы пайғамбарлық ежелгі Израилде де, бірінші періштенің Миллерлік қозғалысында да, сондай-ақ үшінші періштенің қазіргі және болашақ қозғалысында да Құдай халқы үшін «сүрінер тас» болған және болмақ. Қарапайым анықтама бойынша, «сүрінер тас» — анық көрініп тұрғанына қарамастан, адамның көрмей қалатын нәрсесі. Сондықтан Даниял кітабындағы «жеті уақытты» таныған кезде, оның шынында да айқын түрде сонда тұрғанын көресің, бірақ сонымен бірге оны көруді қаламайтындар үшін оның жасырын екенін де көресің.

Бір нәрсені грамматикалық тұрғыдан ашық тұрған күйінде жасыру — терең шеберлікпен жеткен ұлы жетістік; мұндайды адам қолынан шыққан ешбір құпия романның құрылысына сіңіру мүмкін болмас еді. Бұл — жауһар туынды, өйткені ол сүрінбеуді қалайтындардың бәріне анық көрініп тұр, ал сүрінуді таңдағандар үшін көру мүмкін емес. Былайша айтқанда, бұл — «көз алдында тұрып жасырыну». Бұл адамдық пен Құдайлықтың үйлесуі арқылы іске асырылады.

Мен бұл мәлімдемені жасап отырмын, өйткені осы тұста бізге мынаны еске салғым келеді: 1957 жылы жарияланған Questions on Doctrine еңбегінен бері, ең кемінде, Адвентизмнің ішінде католиктік бір ілім бар, әрі ол Future for America-ның осы қазіргі ақиқат қозғалысының ішінде де өзінің әділетсіз басын көтерді. Бұл ой мынау: Мәсіх тәнге ену кезінде Мәриямнан мұра етіп алған тәнді қабылдаған жоқ. Әрине, осы ілімді жақтаушылар оны дәл бұлай айтып жеткізбейді, бірақ соған қарамастан олардың үйрететіні осы. Мен мұны католиктік ілім деймін, өйткені Мәсіхтің тәні Адам күнәға батпай тұрғанға дейінгі тәніндей пәк болды деген алғышарт — католик шіркеуі өздерінің «күнәсіз біту» деп аталатын ілімінде қолданатын сол шайтандық қисынның дәл өзі. Ал егер сіз «күнәсіз біту» деген пұтқа табынушылық іліммен таныс болмасаңыз, ол Мәсіхтің тәні Адам мен Хауа күнәға батпай тұрғанға дейін Адамның төменгі табиғаты қандай болса, дәл солай табиғаттан тыс жолмен жаратылды немесе, олардың айтуынша, Мәсіхте Адамның құлауға дейінгі, күнәсіз табиғаты болды деп үйретеді. Бұл ілім Мәриямның өзіне де Адам күнәға батпай тұрғанға дейінгі күнәға түспеген тәндік табиғаттың керемет түрде берілгенін, сол арқылы ол Киелі Рух нәресте Исаны оның кемел тәніне тәнге енгізуі үшін мінсіз ыдыс бола алды деп үйретеді.

Әрине, Иса Мәсіхтің тәні жөнінде дәл сол қорытындыны ұстанатын адвентизмдегілер Мәриямға қатысты қандай да бір кереметтерге жүгінбейді, бірақ олар сол бір католиктік ұғымды үйрету үшін Уайт апайдың жазбалары мен Киелі кітаптың үзінділерін бұрмалайды. Мен неге дәл қазір ойымнан ауытқып, Даниял кітабын талқылаудан бұрылып кеттім? Соған жауап беремін.

Даниял мен Аян кітабының ғажайып құрылымы мен түзілімі адами мен Құдайлықтың үйлесімі арқылы жүзеге асты. Иса — Құдай Сөзі, ал Киелі кітап — Құдай Сөзі. Исаның Құдайлық және адами болмысы Киелі кітапта толық көрініс тапқан. Ондағы сөздер Құдайлық және жүректер мен саналарды өзгертуге қабілетті жаратушы күшті қамтиды. Сол сөздер — бүкіл болмысты бар еткен дәл сол құдіреттің өзі. Бірақ Құдай Киелі кітапты жазып қалдыру үшін Өзінің құралы етіп таңдаған адамдардың бәрі күнәкар болды. Бұл тұстағы адами бөлік құлаған адамзат арқылы бейнеленген. Киелі кітап — адами мен Құдайлықтың қосындысы, ал пайғамбарлар күнәкар еді, Адамның әрбір ұрпағы қандай болса, олар да сондай болды. Мәсіх ойында да, сөзінде де, ісінде де ешқашан күнә жасаған жоқ. Алайда Ол төрт мың жылдық азғындаудан кейін Мәриямның тәнін қабылдады. Егер Ол шын мәнінде Адам күнә жасамай тұрғанға дейінгі Адамның төменгі тәндік табиғатын қабылдаған болса, онда бұл Киелі кітаптың әрбір авторы да күнәсіз болған болуға тиіс дегенді талап етер еді.

Даниял кітабындағы «жеті уақыттың» «көз алдында тұрып-ақ жасырын болуы» тек Даниял жазып қалдырған сөздер арқылы ғана емес, сонымен бірге King James Киелі кітабын аударған күнәкар адамдар арқылы да жүзеге асты. Күнәкар адамдар Даниял кітабына екі рет қол тигізді, әрі жүзеге асқан нәрсе Құдайдың құдіретті қамқоршылық басшылығынсыз ешбір адамның істеуіне мүмкін емес болар еді.

Келесі мақаламызда біз Құдайлық пен адамзат Левіліктер жиырма алтыншы тараудағы «жеті уақытты» Даниял кітабында қалай көзге көрініп тұрған күйінде жасырғанын көрсете бастаймыз; өйткені Құдай мұны алдын ала білген, тіпті осылай болуын арнайы белгілеген: бұл әрі бірінші періштенің қозғалысындағы адамдар үшін, әрі үшінші періштенің қозғалысындағы адамдар үшін сынайтын «сүріндіретін тас» болуы керек еді.

«Даниялдың Құдайдан алған нұры әсіресе осы ақырғы күндер үшін берілген еді. Оның Шинардың ұлы өзендері — Ұлай мен Хиддекелдің жағасында көрген аяндары қазір орындалу үстінде, әрі алдын ала айтылған барлық оқиғалар жуық арада жүзеге асады». Testimonies to Ministers, 112.